

Merknader til planprogram og hovedutfordringer til Trøndelag vannregion

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at vi har ulike roller i vannforvaltningsarbeidet en som koordinerende på nasjonalt nivå og en som sektormyndighet, bla innen forurensing. Punkt 4.7 Gruveforurensing har blitt lagt frem for forurensningsmyndigheten, øvrige tilbakemeldinger er fra Miljødirektoratet som koordinerende.

Generelt

Positivt at det kommer så tydelig frem at vannregionmyndigheten ved Fylkeskommunen har hatt såpass bred involvering av regionens vannområder. I dokumentene kommer det tydelig frem hva som ansees som de største utfordringene i regionen. Det savnes imidlertid mer involvering av de ulike sektormyndigheter i utarbeidelsen av dokumentene.

Planprogram

4. Tema som bør få økt oppmerksomhet i planperioden

Naturverdier og naturtjenester

Dette punktet har skapt en del diskusjoner i enkelte andre VRU, fordi det tar opp punkter som ikke ligger innenfor vannforskriften. Noen regioner har derfor valgt å fjerne dette punktet i sin helhet. Hvis Trøndelag ønsker å beholde dette punktet, foreslås en opprydding i tekst da flere av punktene faller under beskytta områder jf. vannforskriften §16. Forslag til rydding i tekst:

I tidligere planperioder har det vært begrenset oppmerksomhet om flere naturverdier og naturtjenester. Følgende kan med fordel få forsterket oppmerksomhet der det er relevant:

- Truet ferskvannsnaturtyper og arter, som for eksempel elvedelta, kalksjøer, elvemusling og ål
- Verneplan for vassdrag
- Beskyttede områder (jf. § 16 i vannforskriften og vannforskriftens vedlegg IV) som:
 - Drikkevannskilder (i samsvar med § 17 i vannforskriften)
 - Nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, som omfatter Svennerbassenget (Telemarkskysten og deler av Vestfoldkysten) og Numedalslågen (områder utpekt til beskyttelse av økonomisk betydelige akvatiske arter)
 - Utvalgte badeplasser (vannforekomster utpekt til rekreasjonsformål)
 - Områder følsomme for næringsstoffer fra jordbruk og avløp (ses i sammenheng med punkt under om eutrofi)
 - Utvalgte verneområder der vann er sentralt for vernet

8 Organisering og ansvar i vannregionen

8.3 Vannregionutvalget

Under punktet om VRU bør VRUs rolle som samordningsorgan presiseres. Har derfor forslag om at dere tilføyer følgende tekst:

Vannregionutvalget er et samarbeidsforum mellom nasjonale, regionale og lokale myndigheter. VRU har ingen overført myndighet over de deltakende sektormyndighetene, men de ulike sektormyndighetene skal følge opp de rammene vannforskriften setter innenfor sitt eget lowverk og egne virkemidler.

VRU skal:

- tilstrebe enighet i vannregionutvalget.

- Eventuell uenighet skal fremgå av møtereferat og vedtatte dokumenter.
- Uenigheter kan løftes til direktoratene og departementet for avklaring.

Hovedutfordringer

Generelt: Det er ett eller annet med overskriftene her. Overskrift 2 og overskrift 3 ser ut til å være veldig lik og det blir derfor litt utydelig hva som er hovedoverskrift og hva som er underoverskrift.

Syns ellers at dere har tydeliggjort situasjonsbildet i regionen med de inndelingene dere har gjort.

4.7 Gruveforurensing – innspill fra Miljødirektoratet som forurensningsmyndighet

Vi ser det som nyttig at nedlagte gruver løftes såpass tidlig i prosessen. Vi finner likevel grunn til å presisere at utfordringene ved nedlagte gruver er komplekse, og at det er viktig å ha realistiske forventninger til hvor mye det er mulig å få gjennomført i løpet av kommende planperiode. Utfordringene er beskrevet i [anmodningsvedtak nr 608 som er lagt ut på vannportalen](#). Her er det også beskrevet hvilke tiltak som er gjennomført ved 13 av disse gruvene.

Til punkt 4.7.1: Vi anbefaler å sjekke anmodningsvedtaket for oppdatert informasjon om gruvene. Killingdal gruver er f.eks. ikke hjemfalt til staten, og ansvaret for gruva er noe Miljødirektoratet må avklare.

Til avsnittet uthevet på midten av s 21: Vi har forståelse for at det er frustrasjon rundt manglende ansvarsforhold rundt nedlagte gruver, som også er en problemstilling som opptar ressurser for Miljødirektoratet. Vi mener imidlertid det bør tydeliggjøres at det ikke er tvil om myndighetsansvaret for nedlagte gruver, her er det Miljødirektoratet som er forurensningsmyndighet. Derimot er det svært ofte at Miljødirektoratet ikke har en eier for å pålegge tiltak eller overvåking, eller pålegget vurderes som urimelig av mottaker. Dette gjelder gruver både med statlig og privat eierskap.

Miljødirektoratet deltar gjerne i et samarbeid med vannregionmyndigheten for å belyse hva som er gjort, hva som planlegges å gjøre, hvor risikoen anses som størst, og sortere ut hvor det er realistisk å gjennomføre tiltak.

Avslutningsvis vil vi påpeke at det selv uten påvirkninger fra de nedlagte gruvene, kan naturlig innhold av metaller gi høye bakgrunnsnivåer som kan påvirke vannforekomstene negativt. Vi stiller også spørsmålstegn ved at påvirkning fra industri ikke er nevnt ytterligere i dokumentet. Flere av vannforekomstene som ikke når miljømålene er registrert med påvirkning av industri. I flere av disse vannforekomstene skyldes manglende måloppnåelse i stor grad også påvirkning fra historisk forurensning i sedimentene, som gjør at utslippsreducerende tiltak har mindre effekt.

4.10.1 Gruver

Her ser det ut til at innledende tekst mangler?

5 Hovedutfordringene i Trøndelag og Bottenhavet vannregioner

Kapittel 5 skiller seg vesentlig fra andre vannregioner, det er kun Trøndelag som har et slikt kapittel. Sammendrag av utforingsbildet bærer preg av at dette er vurdering fra VRM og ikke VRU.

Vi vil påpeke at VRM ikke kan pålegge VRU å mene ting på den enkelte sektormyndighets ansvarsområde som ikke den aktuelle sektormyndigheten står bak. Og de kan ikke pålegge en

sektormyndighet å mene noe om andre sektormyndigheters ansvarsområder. Vi foreslår følgende endringer:

- 1) At kapitlet fjernes i sin helhet og at temaet tas opp i med den enkelte sektormyndighet i arbeidsprosessen frem mot ny regional plan. Før vannforvaltningsplan og tiltaksprogram skal skrives, kommer det oppdaterte nasjonale føringer, da vil også ambisjonsnivået bli avklart og dermed lettere for sektormyndigheter i VRU å stille seg bak formuleringer om hvordan utfordringer bør håndteres.
- 2) At det gjøres en omskriving i samråd med aktuelle sektormyndighet og at det tydeliggjøres hvem som har forfattet teksten, se bla på direktoratenes omforente tilråkning (2022), og departementenes godkjenning (2022).

Dersom kap. 5 beholdes ber Miljødirektoratet punkt 5.7 omskrives til følgende tekst:

Miljømyndighetenes representanter i VRU mener:

Utfordringene ved nedlagte gruver er komplekse, det er derfor viktig å ha realistiske forventninger til hvor mye det er mulig å få gjennomført i løpet av kommende planperiode. Utfordringene er beskrevet i anmodningsvedtak nr 608 som er lagt ut på vannportalen. Her er det også beskrevet hvilke tiltak som er gjennomført ved 13 av disse gruvene.

Miljødirektoratet deltar gjerne i et samarbeid med vannregionmyndigheten for å belyse hva som er gjort, hva som planlegges å gjøre, hvor risikoen anses som størst, og sortere ut hvor det er realistisk å gjennomføre tiltak.